

UNATOČ TEŠKOĆAMA – DALJNJE OSUVREMENJIVANJE

Viša pomorska škola u Rijeci prva je pomorska visokoškolska ustanova u Hrvatskoj i prvo visokoškolsko učilište na Jadranskoj obali nastalo kao potreba i izraz pomorske tradicije i narasle gospodarske moći primorskoga kraja.

Osnivanjem Više pomorske škole s nautičkim, brodstrojarskim i pomorsko-ekonomskim smjerom stvoreni su uvjeti za obrazovanje stručnjaka koji će ovladati modernom navigacijom, suvremenim brodovima i novim pomorskim tehnologijama u brodarstvu, lučkim djelatnostima, agencijama, otpremništvima, carinskim uredima, inspeksijskim i kontrolnim ustanovama i sigurnošću plovidbe.

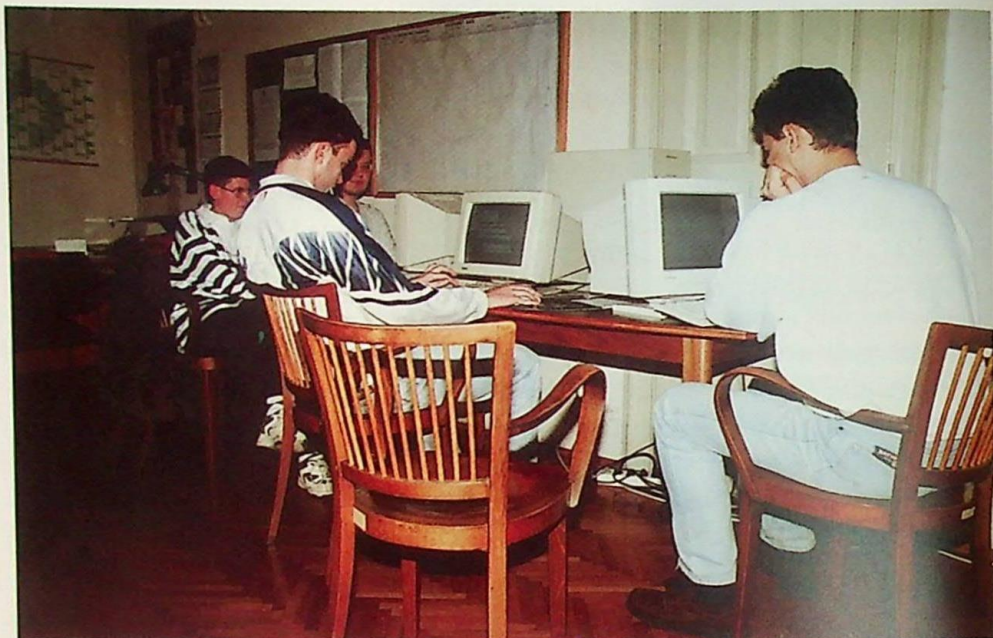
Dolaskom prvih stranih studenata na školovanje 1960. godine otvara se nova stranica u povijesti ove Škole kada postaje internacionalnim pomorskim učilištem. Otada je diplomu Više pomorske škole u Rijeci steklo 550 studenata iz 24 zemlje svijeta. Danas se ti kadrovi nalaze na visokim položajima u gospodarstvu, obrazovanju i upravi svojih zemalja.

Intenzivnim i sustavnim radom tijekom tri desetljeća, ova je obrazovna ustanova prošla živ razvojni put. Osvremenjivanjem nastavnih programa, stvaranjem nastavničkoga znanstvenog kadra, nastavne opreme i prostora, i u stalnoj sprezi s pomorskim gospodarstvom, stvoreni su preduvjeti za osnivanje Fakulteta za pomorstvo i saobraćaj.

Godine 1978. Riječko je sveučilište dobilo novu članicu: Fakultet za pomorstvo i saobraćaj s nautičkim, brodstrojarskim i tehnološkim smjerom te smjerom pomorskih komunikacija.

Iste godine Međunarodna pomorska organizacija IMO sazvala je u Londonu Međunarodnu konferenciju o obrazovanju pomoraca, koja je rezultirala Međunarodnom konvencijom o standardima uvježbavanja, držanju straže i stjecanju ovlaštenja pomoraca (STCW 1978.). Za izobrazbu i naobrazbu pomoraca suvremena su nastavna pomagala prijeko potrebna pa se specijalizirane učionice opremaju s radar-navigacijskim simulatorom i ARPA sustavom, kompjutoriziranim simulatorom brodske strojnice, simulatorom rashladnih uređaja, fonolaboratorijem, informatičkom radionicom i sustavima za satelitske komunikacije itd.

Bio je to nov izazov poduzetnosti i stvaralačkoj energiji djelatnika Fakulteta. Organiziraju se tečajevi izobrazbe za stjecanje posebnih ovlaštenja prema STCW-

Studentsko pretraživanje Interneta poslije nastave iz Informatike

konvenciji koristeći simulatore, nastavne filmove i nastavnu literaturu. U okvirima djelatnosti IMLA-e (Međunarodno udruženje predavača pomorske struke), organizirano je nekoliko zapaženih međunarodnih savjetovanja.

Sustavno se provodi informatizacija nastave, službi i knjižnice. Studentima je opremljena INTERNET-radionica. Za obuku studenata nabavljeno je više plovila: m/b *Burin*, jedrilice i veslački čamci.

Opremljen je videokabinat s laboratorijem za snimanje, montažu i projekcije nastavnih filmova vezanih za izobrazbu pomoraca na tečajevima za stjecanje općih i posebnih ovlaštenja.

Fakultet raspolaže specijaliziranom knjižnicom pomorske struke. To je riznica stručne literature, jedinstvena u Hrvatskoj. Knjižni fond ima više od 26.000 svezaka iz navigacije, brodstrojarstva, pomorskog prava, ekonomike brodarstva i luka, integralnog i multimodalnog transporta, informatičke literature, posebno engleskog jezika, matematike, sigurnosti plovidbe. Značajna su enciklopedijska izdanja, leksikoni i riječnici. U časopisnom fondu je 10.000 svezaka domaće i inozemne peirodike najpoznatijih svjetskih izdavača s područja pomorstva i prometa. Fakultet je pretplaćen na više od 100 domaćih i na 50 inozemnih časopisa.

Izdavačka je djelatnost iznimno plodna. Tiskan je bez odlaganja svaki vriedan udžbenik, priručnik i rad koji je u funkciji nastave i stručno-znanstvene

djelatnosti. Posebno su vrijedni nakladnički nizovi *Sigurnost na moru* i *Biblioteka pomorskog časnika* namijenjeni poglavito izobrazbi pomoraca na tečajevima za osvježavanje znanja i pri stjecanju ovlaštenja.

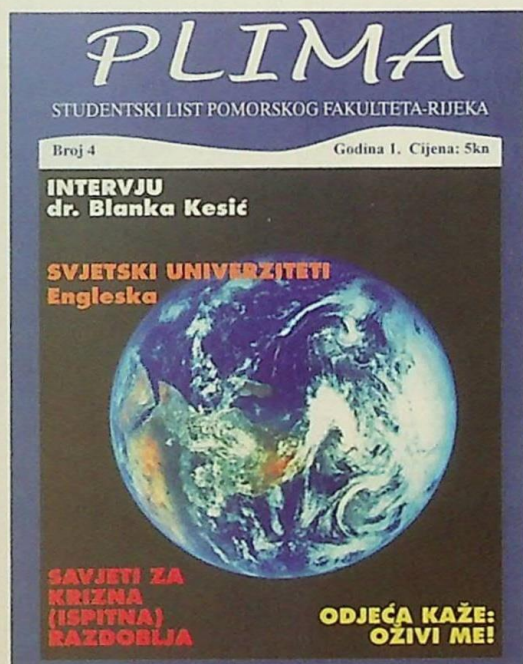
Zbornik radova tiska se redovito svake godine (ne više samo prigodno); izašao je 13. svezak u nizu, što je nedvojbeno potvrda akademskih ambicija i potencijala.

Fakultet surađuje s mnogim znanstvenim i istraživačkim ustanovama u zemlji i inozemstvu, a više profesora gosti su predavači na našim i svjetskim pomorskim učilištima na dodiplomskim i poslijediplomskim studijima.

Stvaranjem vlastita znanstvenog kadra, sudjelovanjem na projektima Ministarstva znanosti i tehnologije te izradom naručenih projekata i elaborata za gospodarstvo, Fakultet je postao središte okupljanja i usklađivanja ukupna znanstvenoistraživačkog rada u pomorstvu Republike Hrvatske. Nastavnici Fakulteta članovi su Znanstvenog savjeta za pomorstvo HAZU-a i Akademije tehničkih znanosti.

Stručnim službama, njihovu maru i sposobnosti, valja pripisati zaslugu za ostvarenje svih redovitih poslova i izvanrednih zadaća.

Studenti, osim polaganja ispita i stjecanja novih znanja, sudjeluju na mnogim natjecanjima, posebno na regatama u zemlji i inozemstvu gdje postižu najbolje rezultate. Zapažen je studentski list *Plima* koji redovito izlazi kvalitetno opremljen i podržan od fakultetske uprave sredstvima i dobrom voljom.

Naslovnica lista *Plima* koji uređuju i sami izdaju studenti Pomorskog fakulteta

Pomorska tradicija visokog školstva u Hrvatskoj nastaviti će se i nakon što je 1998. godine došlo do provođenja Zakona o visokim učilištima. Pomorski fakultet tim je povodom doživio statusnu promjenu, odnosno Fakultet se podijelio na Visoku pomorsku školu u Rijeci koja će obrazovati kadrove na razini stručnih studija za pomoračka zanimanja, te Odjel za pomorstvo Sveučilišta u Rijeci koji će sudjelovati u izvedbi sveučilišnih studija i na određeni način predstavlja "fakultet u malom". Uz stručne studije, Hrvatska kao pomorska zemlja mora zadržati mogućnost obrazovanja kadrova za stjecanje najviših sveučilišnih i akademskih naziva i zvanja u području tehnologije pomorskoga prometa. Radi se o kadrovima koji će se osposobljavati za organiziranje pomorskoga prometa, projektiranje transportnih sustava i uvođenje novih tehnologija, koji će se baviti sigurnošću pomorskog prometa, nadzirati održavanje i klasifikaciju pomorskih plovila i, konačno, koji će se baviti znanstvenim radom u pomorstvu.

Na žalost, neselektivnost primjene Zakona o visokim učilištima nije donijela boljitak: umjesto da se studiji razdvoje prema razini, vrsnoći i specijalnostima, razdvojili su se nefunkcionalno i iracionalno, uz veće troškove, profesori i djelatnici, oprema i prostori. To zahtijeva nove analize i preispitivanje onoga što je učinilo samo učilište, ali i Ministarstvo znanosti i tehnologije.

Pomorski fakultet je i dosad ispunjavao sve uvjete za obrazovanje i znanstveno usavršavanje studenata na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju iz znanstvenog područja tehnologije prometa i transporta. Na poslijediplomskom studiju za znanstveno usavršavanje, akademski stupanj magistra znanosti steklo je više od 80 kandidata, a akademski stupanj doktora znanosti stekla su 22 doktoranda.

Svjedoci našega predana i revna rada su 7.500 diplomiranih studenata, od kojih znatan broj plovi morima svijeta, štovani i cijenjeni zato jer ispunjavaju najviše svjetske standarde struke prema zahtjevima STCW-konvencije iz 1978. i 1995.

Prioritetne zadaće razvoja našeg učilišta nedvojbeno su osuvremenjivanje nastavnih planova i programa dodiplomskog i poslijediplomskih studija, znanstveno nastavno pomlađivanje i usavršavanje pribavljanjem i izdavanjem recentne literature i suvremene edukacijske opreme. Sve će te ciljeve u najskorije vrijeme ocijeniti prema ISO standardima vrsnoće i kakvoće domaći i inozemni registar (Hrvatski registar brodova i *Biro Veritas*).

Pedesetu obljetnicu slavimo s ponosom, čuvajući postignuća naših prethodnika i s ciljem da našu ustanovu unaprijedimo i učinimo prepoznatljivom po kvaliteti kadrova u zemlji i u svijetu.

Dr. sc. Pavao Komadina